

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХХ, БРОЙ 7

СОФИЯ, 1-15 АПРИЛ 2019 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

Църковен календар

- Иконография на събитията от Лазарова събота до Възкресение
- Честният и животворящ Кръст Господен в православно изкуство

стр. 4-5

Амвон

3 Неделя на Великия пост – Неделя Кръстопоклонна

Траянополски еп. ИЛАРИОН:

Да понесем кръста си

Ставр. ик. Димитър Йорданов: Кресту Твоему поклоняемс, Влагуко

стр. 7

Колонка на редактора

Търпението – свръхсила

стр. 5

Поклоннически пътувания

Поклонение в Румъния

стр. 8

БОГОСЛОВИЕ

Св. Йоан Златоуст за вярата, надеждата и любовта

Продължение от бр. 4

Понякога св. Йоан Златоуст сближава много вярата и надежда като християнски добродетели и ги представя със сходни характеристики. Така например той много често в своите слова ги нарича, както вярата в Бога, така и надеждата – „сигурна котва“ или „духовна котва“, която дава увереност и стабилност на вярващия човек и го предпазва от бурите на житейското море или укрепва и устремява духа му към Бога. Тази сигурност в живота, която извира от вярата и упованието в Бога, издига духа на човека над преходните и несигурни земни блага и му дава да вкуси небесните блага в Божието царство.

Очертаната характеристика и близост между вярата и надежда произтичат от предмета, към който са устремени – Бог и небесното Божие царство. Тази дълбока духовна връзка между вярата и надеждата се съдържа и в определението на св. ап. Павел за вярата, което св. Йоан Златоуст много често цитира. С думите на св. ап. Павел от посланието му до Евреите: „Вярата е жива представа за онова, за което се надяваме (Евр. 11:1)“, светителят си служи, за да определи връзката и диалектичното единство между вярата и надеждата в живота на християните. По този повод св. Йоан Златоуст в своето тълкувание върху Първото послание до Коринтяни изтъква: „От чертозите на вярата като „майка и източник на всички дарби“ християнинът навлиза в предверието на надеждата“.

Според светителя християнската надежда е верен съюзник и спътник в спасението, твърда крепост и опора

На стр. 6

ХРОНИКА

От България

Патриаршеска литургия за Благовещение

„Днес е начало на нашето спасение и явяване тайната от вечност: Синът Божи става Син на Дева и Гавриил благовещава благодатта; затова и ние с него да извикаме към Богородица: *Рагвай се благодатна, Господ е с тебе!*“ – пее днес Църквата в тропара на Благовещение.

На 25 март тържествено отбелязваме деня на Благата вест – празника Благовещение. По този повод Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит възглави св. Литургия в столичния старинен храм „Св. София – Премъдрост Божия“. Древният храм чества този ден като храмов празник, тъй като на иконостаса е поставена икона, изобразяваща Божията Премъдрост –

Второто лице на Светата Троица – Бог-Слово, т.е. Исус Христос в образа на Младенец, Който идва да заживее сред нас, след възвестяването на архангел Гавриил.

В празничното богос-

лужение взеха участие и Техни Преосвещенства Мелнишки еп. Герасим, главен секретар на Св. Синод, и Белоградчишки еп. Поликарп, викарий на Софийския митрополит. С тях съслужиха: архиманд-

рит Василий, протосингел на Софийска епархия, ставр. иконом Ангел Ангелов, предстоятел на храма домакин, храмовото духовенство, предстоятели на столични храмове и шестима дякони, ръководени от доц. д-р Иван Иванов, преподавател в Богословския факултет на Софийския университет.

В деня, който според църковния календар се смята за начало на пролетта и се почита като ден на жената християнка, старинният храм бе изпълнен с богомолци, сред които се отличаваха цели семейства. С цветя в ръка мнозина пристъпваха към празничната икона (която изобразява благовестието на архангел Гавриил на св. Дева), за да я украсят, и така

На стр. 2

Предаване знамето от завършващия на следващия випуск на СДСеминария

На 25 март православните християни възпоменават радостното събитие – донесената блага вест от Ангела Божий на Дева Мария за скорошното раждане на отдавна очаквания Спасител.

Скъп гост на празника Благовещение в Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ беше Негово Високопреосвещенство Западно- и Средноевропейски митр. Антоний, който оглави светлата Литургия в съслужение с ректора на Семинарията архимандрит Пахомий, заместник-ректора йеромонах Мелетий, ефимерия свещ. Козма Поповски, както и свещениците ик. Кирил Дидов,

председател на храм „Св. ап. Петър и Павел“, ик. Борис Петров, архирейски заместник на Ботевградска духовна околия, и дякон Слави Спасов.

Заедно със семинаристите в храма бяха преподавателите, възпитателите и служителите, църковното настоятелство, множество благочестиви християни, както и представители на Богословския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“, заместник-деканите проф. д-р Божидар Андонов и проф. д-р Димо Пенков.

На клироса по семинарска традиция бяха учениците от

На стр. 2

ХРОНИКА

От България

Патриаршеска литургия за Благовещение

От стр. 1

да покажат своята почит и благодарност към Божията Майка. По време на литургията за свещеническо служение бе ръкоположен дякон Тома (Трайче) Попов, който точно преди една година в храм „Св. София“ прие дяконско ръкоположение.

Новият свещенослужител на Софийска епархия е роден през 1987 г. в гр. Щип, Република Македония. Завършил е Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ през 2006 г., след което и Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (2010 г.). От 2006 г. е клиросен певец в храм „Св. София“, а от 2010 г. подпомага певничката в храм „Св. Илия“ в ж.к. „Дружба“. През последните три години работи като възпитател в СДС „Св. Йоан Рилски“, до момента, когато е ръкоположен за дякон, на 25 март

2018 г. За духовното си служение той получи и ново име – Тома.

Преди да възложи ръцете си върху главата му, еп. Поликарп го настави какъв свещенослужител трябва да бъде и как достойно да изпълнява своите свещенически задължения.

В края на св. Литургия Негово Светейшество Софийският митрополит и патриарх Български Неофит се обърна към присъстващите с архиерейско слово, в което говори за богоизбраничеството на св. Богородица. В него той каза още: „Благословен и препрославен да бъде Деят на светото и божествено Благовещение Богородично, когато „... цялото творение се радва, защото се развързва клетвата над праотеца!“ (Седален, гл. 3).

В този ден Църквата обръща особено внимание

и на жената-християнка, на всички онези сред нас, които, следвайки примера на Пресвета Богородица, неизменно пазят в сърцата си нейния образ и жертвено отдават живота си за осъществяването на Божията воля в света. Прекланяме се пред всекидневния им подвиг и призоваваме над всички тях Божието благословение, изразявайки дълбока признателност за ревността и усърдието им в богочовешкото дело на спасението. По молитвите и небесното застъпничество на Пресветата наша Владичица и винаги Дева Богородица Господ Бог да милва и спасява всички нас!

Честит и благословен празник! – завърши словото си патриарх Неофит.

В края на св. богослужба патриарх Неофит поздрави всички причастници и всички празнуващи този светъл празник. Като пожела винаги да пребъдваме под покроба на Божията Майка, българският първоиерарх даде своя първоветилски благослов.

С тържествено многолетствие завърши празничното богослужение в чест на Благовещение, след което богомолците получиха лично благословение от Негово Светейшество, а новият свещеник Тома раздаде нафора.

Весела ИГНАТОВА

Официална среща с омбудсмана Мая Манолова

На 1 април в Синодната палата Негово Светейшество Българският патриарх Неофит и архиереите от Св. Синод на БПЦ-БП се срещнаха с омбудсмана на страната Мая Манолова. На срещата бе представена новата Стратегия за закрила на детето, като омбудсманът помоли Св. Синод да изкаже мнение по отношение на документа. По време на приема бе споделена и идеята да бъдат създадени работни групи по изготвяне на бъдещата Стратегия.

На срещата присъстваха Техни Високопреосвещенства митрополитите Сливенски Йоаникий, Великогърновски Григорий, Ловчански Гавриил, Пловдивски Николай, Варненски и Великопреславски Йоан, Неврокопски Серафим, Старозагорски Киприан, Врачански Григорий, Видински Даниил, Негово Преосвещенство Мелнишки епископ Герасим, гл. секретар

на Св. Синод, както и представители на Държавната агенция за закрила на детето и Национална мрежа за децата. Целта на бъдещата Стратегия е да бъдат включени множество неправителствени организации във възпитанието на децата.

„Високо ще оценим вашата подкрепа, защото БПЦ в периоди на разделение е успявала да обедини българския народ“, споделиха представителите на държавните институции. По думите на ом-

будсмана целта е да се повдигне широко обществено обсъждане при съставянето на Стратегията, така че след като бъде приета, тя да не създаде разделение в обществото, а напротив – да го обедини, за да може да се подпомогне възпитанието на българските деца и изграждането им като личности.

Срещата завърши с взаимни благопожелания и надежда за бъдещо сътрудничество и съвместна работа.

Ангел КАРАДАКОВ

Предаване знамето от завършващия на следващия випуск на СДСеминария

От стр. 1

дванадесети клас, които в този ден показват придобитите и усвоени през петте години знания и умения по Източно-църковно пение.

Провод за празника произнесе Йоанисиф Ковчазов, ученик от единадесети клас.

В края на светото богослужение Негово Високопреосвещенство митрополит Антоний поздрави ректора на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ архимандрит Пахомий, преподавателския колектив и учениците. Владика та ги поздрави и им предаде благословението на Негово Светейшество Български патриарх Неофит. Той призова учениците да продължават с вяра и духовна бодрост да се изграждат като духовни личности в служба на Христос и Църквата, като носят Христовата светлина в сърцето си, с готовност за делото на благоветието.

Архимандрит Пахомий на свой ред

благодари на митрополит Антоний за отслужената света Литургия и за отеческия поздрав от Негово Светейшество и членовете на Св. Синод на БПЦ-БП. Той се обърна и към учениците и каза, че по „плодовете ще ни познаят“. Семинарията, по думите му, е мястото, където вярата и богословските знания се получават така, както коренът на растението извлича от земята полезните минерали и соли. И ако ние сме извлекли полезните неща, то и плодът ще е добър.

След светата богослужба всички се отправиха към фиалата, където се извърши кратък молебен и митрополит Антоний се помоли за успех на предстоящите изпити на завършващите дванадесетокласници. След молебното последование владиката прочете тържествено слово от патриарх Неофит до ректора на Семинарията.

Абсолвентите предадоха семинарското знаме на единадесети клас.

След това те целунаха един по един св. Евангелие, семинарското знаме и се благословиха от Негово Високопреосвещенство митрополит Антоний.

В Аулата на Семинарията учениците изпяха няколко песнопения, сред които и първи седален на Благовещение – „Велики Воевода“ – адаптиран от Щелян Димов от XII клас.

Дякон Слави СПАСОВ

ДОКУМЕНТИ

Св. Синод прие Становище относно проекта за Национална стратегия за детето

На своето заседание на 2 април, Св. Синод на БПЦ-БП, пълен състав, прие свое Становище относно проект за Национална стратегия за детето, прот. № 5.

Синодалните архиереи подкрепят принципно инициативата на Министерския съвет на Република България, чрез усилията на експертите от Държавната агенция за закрила на детето, да се разработи, предложи за обществено обсъждане и приеме от държавните институции нова Национална стратегия за детето (НСД), определяща основните насоки и приоритети на държавната политика за закрила на детето за периода от 2019 до 2030 година и приветстват подхода на откритост и публично обсъждане на подобни важни стратегически документи на държавната политика с участие на гражданското общество. Същевременно Св. Синод дава препоръки и конкретни предложения за редакции на проекта за стратегическия документ преди утвърждаването му.

В синодалното становище се подчертава, че според християнските нравствени принципи всички проблеми, касаещи подкрепата и закрилата на децата, не трябва да се разглеждат изолирано, а да се търси тяхното разрешаване в неразривна връзка с правата и отговорностите на родителите и в духа и традициите на изконните български семейни ценности.

Стратегията следва да утвърждава авторитета и обществената престиж на семейството като основна и незаменима среда за „хармонично и здравословно развитие на личността“; основополагащото право на детето да бъде възпитано в семейството от своите родители; уважение и зачитане на бащинството и майчинството; запазване и утвърждаване на традиционните семейни ценности; утвърждаване на българската национална идентичност, културни традиции и духовно-нравствени ценности.

Обръща се внимание, че отделните случаи на злоупотреба с родителски права и на домашно насилие не бива да водят до генерално стесняване на родителските правомощия, до прибързано извеждане на децата от естествената им семейна среда и неправомерна намеса в семейния живот от страна на професионалисти по детски грижи без изрично съдебно решение.

Становището посочва, че освен с международните стандарти и релевантни правни норми, тази Стратегия следва да бъде съобразена и с Конституцията и националните интереси на Република България.

В специално извънредно издание на „Църковен вестник“ ще публикуваме пълния текст на Становището на Св. Синод на БПЦ-БП относно проекта за Национална стратегия за детето.

Ал. КАРАМИХАЛЕВА

ХРОНИКА

От България

София отбелязва 140 години от обявяването ѝ за столица

На 3 април София празнува 140 години от обявяването ѝ за столица на България. Годишнината се отбелязва с редица инициативи, организирани от Столична община.

София е обявена за столица на България на 3 април 1879 г. по предложение на проф. Марин Дринов на заседание на Учредителното събрание на Княжество България. Той е един от първите български историографи и съосновател на Българската академия на науките.

Тържествата започнаха от рано сутринта с отслужването на Пржедосвещена света Литургия в древния столичен храм „Света София“, който е емблематичен за града.

С благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит тя бе възглавена от Негово Преосвещенство Белградският еп. Поликарп, викарий на Софийския митрополит, с когото съслужиха архимандрит Василий, протоингел на Софийска митрополия, ставр. ик. Ангел Ангелов, председател на храма и духовен надзорник на Софийска епархия, ик. Йоан Карамихалев от храмовото духовенство и трима дякони, ръководени от йеродякон Вартоломей.

На архиерейското богослужение присъстваха столичният кмет Йорданка Фандъкова, председателят на Общинския съвет, районни кметове, служители на Столична община, директори на софийски училища и ученици.

В края на литургията еп. Поликарп поздравя кмета на София и присъстващите с бележитата годишнина и каза: „Днес, в този тържествен ден, си спомняме за всички достойни люде, които са се потрудили не само за социалното, общественото и икономическото развитие на София като столица на България, но и за всички духовници, които отдадоха своите сили за духовното израстване на обществото. София се превърна не само в административен център на страната, но и в духовен център, който осветява, наставлява всеки един от нас с Божията Премъдрост, за да просветне православната вяра“.

След литургията официалните лица и духовниците се отправиха към площад „Св. Александър Невски“, където се състоя

тържествена церемония по освещаване знамена на гр. София и връчването им на столични училища. Директори и представители на 140 софийски училища се събраха и в строен ред встъпиха на площада пред храм-паметника „Св. Александър Невски“, предвождани от Националната гвардейска част и Гвардейския представителен духов оркестър.

Наред със софийската кметска управа официални гости на тържествената церемония бяха министърът на образованието Красимир Вълчев, посланици и народни представители.

Ритуалът по освещаването на знамената бе отслужен от Белградският еп. Поликарп. Като благослови знамената, еп. Поликарп се обърна към многобройните присъстващи: „Всесърдечно ви поздравявам от името на Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит и ви пожелавам достоен и благословен празник, дълъг живот в мир, здраве, благоденствие, преуспеяване във всяко добро и полезно дело, за да можем да бъдем достойни последователи на нашите предци, които с гордост и радост са утвърдили този град за столица на България. Да вървим достойно по техните стъпки, да надграждаме, за да може и идните поколения да се радват на онова, което днес имаме като притежание!“

Столичният кмет Йорданка Фандъкова поздравя софийци, като отбеляза: „София е много древен град, но много млада столица. Само 140 години са минали от времето, когато градът ни е наброявал между 11 000 жители. Днес близо милион и половина души живеят в града, а около 2 милиона всеки ден се намират в града. Това е огромен скок и огромна отговорност. Градът са хората, на които се дължи развитието му“.

„София е град на мла-

дите хора. Перспективата я дава те, а ние им осигуряваме условията за това. Това са правила нашите предци, това правим и ние“, каза още г-жа Фандъкова.

„Освещаването на знамената, които Общината дари на училищата, е символ на принадлежност и съпричастност към града. Бих искала всички заедно да научим младите хора да обичат града си, да се грижат за него, защото градът е такъв, какъвто всички заедно го направим. На младите знаменосци ще кажа да пазят знамето, защото то е символ на принадлежност към града, към училището“ – завърши празничното си слово кметът.

„Радвам се, че в центъра на празника е училищното образование – училищното знаме, което е символ не само на училището, но и на историята на София и историята на българското образование. Голяма част от историята на София се дължи на духовното развитие, на развитието на образованието. Преди 140 години е имало 2 училища, днес имаме близо 250 училища в София. Голяма част от бъдещето на София разчита на българското училище, ученици и учители, от които в най-голяма степен зависи нашето развитие“, заяви министърът на образованието Красимир Вълчев. Той добави, че освещаването на училищните знамена е традиция, която се изпълнява само на кръгли годишнини от обявяването на София за столица.

Празничната церемония продължи с предаване на осветените знамена на училища, които до този момент не са имали училищно знаме, поднасяне на венци пред паметника на Незнайния войн и изслушване на Националния химн.

По предложение на кмета Йорданка Фандъкова на всички столични училища бяха раздадени нови знамена на София.

Весела ИГНАТОВА

ДОКУМЕНТИ

Решение на Св. Синод от 02.04.2019 г. относно посещението на папа Франциск у нас

След като разгледа проектопрограмата за посещението на папа Франциск с постъпилите промени и след проведено гласуване

Св. Синод единодушно РЕШИ:

Да се подготви и изпрати писмо-отговор до апостолическия нунций в България Анселмо Гуидо Пекорари, в което да се подчертае, че поканата за гостуването на папа Франциск в България идва от държавните власти, затова е редно основните мероприятия, свързани с посещението, да бъдат съгласувани с държавните институции.

Що се отнася до онази част на предложената проектопрограмата, която

включва участието на представители на БПЦ-БП, бихме искали да Ви информираме, че Негово Светейшество Българския патриарх, заедно с членове на Св. Синод са готови да приемат папа Франциск за среща в Синадалната палата на 5 май 2019 г., както е предвидено в изпратената ни проектопрограмата.

Посещение на патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ е възможно, но бихме искали да подчертаем, че каквато и да е форма на отслужване на общо богослужбено или молитвено последование, както и поставянето на богослужбени одежди, за нас е неприемливо, тъй като Светите Канони не допускат това. В тази връзка

участието на патриаршеския хор също се явява невъзможно.

По всички останали точки от предоставената ни проектопрограмата участие на представители на БПЦ-Българска патриаршия е невъзможно.

Относно Вашето предложение дякон Иван Иванов да бъде преводач по време на визитата на папа Франциск у нас, Св. Синод не дава благословение за това, освен за посещенията в сградата на Св. Синод и Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“.

Не се благославя на клирици на БПЦ-БП да участват във всички останали събития от програмата на посещението на папа Франциск у нас.

Решение на Св. Синод относно смяна на игумена на Бачковския манастир

На своето редовно заседание на 03.04.2019 г., след проведено гласуване Св. Синод единодушно РЕШИ:

Освобождава от длъжността игумен на Бачковската ставропигиална св. оби-

тел „Успение Богородично“ архим. Самуил, считано от 03.04.2019 г.

Знаначава, считано от 03.04.2019 г., на длъжността игумен на Бачковския манастир Негово Преосвещенство Велички епископ Сионий.

Решение на Св. Синод относно придобиване на търговско дружество „ЦУЛЯ“ ЕООД

Св. Синод разгледа писмо вх. № 156 от 26.02.2019 г. на Видинския митрополит Даниил и след проведено гласуване РЕШИ:

Дава принципно съгласие за придобиване на 100% от дяловете на търговското д-во „ЦУЛЯ“ ЕООД при спазване на следните препоръки:

– Да се направи пълна проверка на дружеството (дво дилидженс) за поне пет години назад, за да се избегне евентуално поемане на скрити задъл-

жения.

– Да се предвиди такава структура на управление на търговското дружество, при която митрополитът да е освободен от поемане на отговорност за неговите дейности и действия.

За приемането на горното решение, предложено от ВЦС, гласуваха: Българския патриарх Неофит, Ловчанският митрополит Гавриил, Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний, Варненският и Великопреславски митрополит Йоан, Нев-

рокопският митрополит Серафим, Врачанският митрополит Григорий и Видинският митрополит Даниил.

Против гласуваха: Сливенският митрополит Йоанникий, Плевенският митрополит Игнатий, Великотърновският митрополит Григорий, Пловдивският митрополит Николай, Доростолският митрополит Амвросий и Русенският митрополит Наум.

Гласуването се проведе в отсъствието на Старозагорския митрополит Киприан.

Ще се строи храм го Крушунските вогонягу

На 28 март Ловчанският митрополит Гавриил отслужи водосвет и направи първа копка на мястото, където започва строеж на храм, който ще носи името на един от най-големите Господски празници – „Св. Преображение Господне“. Мястото на параклата е в природен парк „Маарата“, непосредствено изключително красив природен феномен Крушунски водопад.

В ритуала участва свещенослужителите Вениамин Павлов, Валентин Хитов, Тихон Борисов, а сред присъстващите бяха кметът на община Летница д-р Красимир Джонев,

уредил дарението на общинския парцел с проекта на храма, г-н Димитър Мачуганов и г-н Иво Стефанов.

Митрополит Гавриил изрази своята голяма радост, че най-накрая се сбъдва една отколешна мечта – на това красиво,

живописно и уникално място да има църква. Така желещите да се наслаждат на природната красота, ще могат да угодят и духовната си жажда от „извора на жива вода“ – Божия храм.

Ловчанска митрополия

От стр. 1

срещу изкушенията и унието, тихо пристигат и сигурен пристан в бурното житейско море. Надеждата ни свързва с Бога и придава твърдост и устойчивост на човешкия дух. В духовния живот на християнина твърдата надежда и упованието в Бога преминават и възрастват естествено и закономерно в християнска любов и се подхранват духовно от любовта към Небесния Отец.

„Когато душата се въздига и внимава в това, към което се е устремила – казва св. Йоан Златоуст в беседите си върху книга Битие, – тя побеждава всички пречки и се посвещава изцяло на желаното. Тя не се спира пред никаква трудност, която ѝ се поставя, а надмогва всичко и не се установява, докато не постигне това, към което се стреми“. В този духовен порив и стремление на човека неговият богоподобен дух чрез надеждата и любовта надмогва земното и ограниченото и се издига и устремява към Бога. Християнската надежда се увенчава в любовта. „Вратата и надеждата – казва св. Йоан Златоуст – се прекратяват, когато се явят благата, съставляващи техния предмет... а любовта тогава имено и простота, и става най-силна“. Затова според св. ап. Павел любовта е по-голяма от вярата и надеждата (1 Кор. 13:13) и никога не отпада.

БОГОСЛОВИЕ

Св. Йоан Златоуст за вярата, надеждата и любовта

Любовта е извор на всички блага

В своето забележително тълкуване върху Първото послание на св. ап. Павел до Коринтяни св. Йоан Златоуст очертава връзката между любовта и другите духовни дарби (carismata) и подчертава силно първенството значение на любовта за придобиването на всяко друго духовно благо и благодатен дар (dogon) в живота на вярващите. Той илюстрира своята основна теза, като разглежда отношението между любовта и знанието като духовни блага. Светителят се спира подробно на думите на св. ап. Павел в това послание, в което се казва: „Знанието възгордява, а любовта назидава“ (1 Кор. 8:1).

Св. Йоан Златоуст обяснява думите на апостола по следния начин: „Когато е без любов, знанието възгордява, но и любовта без знание не носи полза, както мислят някои. Апостолът подчертава, че знанието се нуждае твърде много от любовта. Този, който има любов, изпълнява заповед, която е най-важната от всички, и даже да има недостатък и недостиг в нещо, той бързо ще достигне знанието благодарение на любовта, както Корнилий и много други.“

Онзи обаче, който има знание, но няма любов, не само няма да спечели нищо, но ще забуди и това, което има. Защото ще изпадне във високомерие. Следователно не знанието носи любов, а точно обратното – с високомерие, което предизвиква, то отдалечава невнимателния от любовта, защото високомерието има тази природа и навик да разделя, докато любовта има силата и да обединява, и да води към знание.“

След това светителят продължава своето поучение, като изтъква, че нито апостолът, нито той самият, са против знанието или забраняват на християните да се стремят към съвършено знание, но препоръчват „да имат знанието заедно с любовта, защото без любов това знание не носи полза, а носи вреда и забуди“. Накрая св. Йоан Златоуст заключава с думите: „Любовта възпитава, поучава, възравява и назидава. Тя дава знание и умение за добър живот“. И така според светителя: „Любовта е солямо благо. Тя е по-силна от огъня и се извишава по-високо от небето. Няма никаква пречка, която да спре устремната ѝ сила“.

Така св. Йоан Златоуст тълкува благоверието на св. ап. Павел за съвършената любов, което се съдържа в 1 Кор. 12 и 13 глава. Тук светият отец изяснява значението на думите на апостола за любовта, както като благодатен дар (dogon) на Божието човеколюбие, така и като нравствена добродетел (areth), която се постига чрез свободния избор (pgrwaigesij), предразположение и желание на вярващия.

Светият отец подчертава: „Никака сила не може да ни раздели от Божията любов в Христа Исуса, нашия

Господ. Защото това е любов по-силна от огъня. С такава любов, по-гореща от огъня, да възлюбим и ние Христос!“ Според св. Йоан Златоуст, за да постигнем този съвършен благодатен дар на любовта, трябва да възлюбим Исус Христос така, както и Той ни е възлюбил, а бихме могли да постигнем това, ако го искаме и пожелаем силно: „За тези, които искат, всичко е лесно, защото и апостол Павел не беше такъв от себе си, а преди обръщането си беше противоположен на това – изпълнен с омраза и дишащ омраза към християните“.

Нека да научим от неговия пример, че това дело зависи от предразположението, избора и предпочитанието. А за да ни покаже апостолът, според св. Йоан Златоуст, че любовта се достига чрез силно и решително желание, той се обръща към вярващите с изискването „да показват ревност за по-добри дарби“ (1 Кор. 12:31). „Искайте даровете, казва апостолът, и аз ви показвам извора – съвършения и превъзходен път на любовта“. Апостолът приканва всички да вървят по този път на любовта, по който се достига до всички духовни блага и дарби и показва, че този път е даден на всички. „Навлитайки в словото за пътя на любовта, казва св. Йоан Златоуст, апостолът ясно показва, че всички дарове и блага се обезсилват и обезценяват без

любовта, превръщат се в нищожни придобивки и изостават нищо без нея“.

Любовта към ближните и делата на милосърдието

Любовта, според св. Йоан Златоуст, „не е само дума или звук, празна фраза или просто декларация, а действителна подкрепа, която се доказва с дела“. Делата на любовта светият отец отъждествява преди всичко с милосърдието. В тази връзка той ясно посочва кои са делата на любовта към ближния – „да облекчи болестта на страдащия, да помагаш на болния, да отстраниш опасностите и да подкрепиш тези, които се намират в беда и трудност; да плачеш с плачещия и да се радваш с радващия се, защото това е характерът и свойството на любовта“. Любовта „не дири своето, а търси да даде“ от собственото си благо на ближния и нуждаещия се, казва св. Йоан Златоуст.

Той подчертава това свойство на християнската любов особено силно в беседите върху книга „Деяния апостолски“ и сочи примера на духовно единение в любовта между апостолите в Йерусалим. „Множеството имае едно сърце и една душа и всичко наричаше не свое, а общо, защото любовта води до доброволен отказ от имота (Деян. 4:32). Много може да се постигне с любов и с единение, защото такава е силата на любовта, че прави душата по-широка от небото“. Светителят издигнал като идеал на своето служение отношенията в духа на Христовата любов, които определяли живота на първоначалната християнска община в Йерусалим под ръководството на апостолите и били съвършена изява на християнска справедливост и грижа за соци-

алните нужди на ближния.

Св. Йоан Златоуст подтиква постоянно своите духовни чедра да проявяват дейно милосърдие и на драго сърце да вършат благодетелност според своите сили: „Всичко, в което успяваш, давай и раздавай, за да преуспяваш“, казва в една от беседите си светителят. „Доказателството за любовта е, че това, което човек мисли и желае за себе си, същото мисли и желае за другите“.

При това св. Йоан Златоуст твърде често подчертава, че за разлика от материалните блага, които при споделянето и разпределянето им намаляват, то духовните блага, като мира, истината, знанието, справедливостта, приятелството и братолюбие, колкото повече се споделят и раздават, толкова повече се увеличават и укрепват.

Още през годините, в които светият отец служил в Антиохийската църква, той възприел дълбоко в себе си основните християнски принципи за социално-диаконично и милосърдно служение на Църквата сред бедните, онеправданите, нуждаещите се и отритнатите в обществото. Тези духовно-нравствени принципи на любовта към ближните той пренесъл, развил и отстоявал след това и в Константинопол. Действеното милосърдие в църковното служение св. Йоан Златоуст ценял най-високо и пламенно го защитавал чрез своите дела, проповеди и нравоучителни беседи, дори и с цената на гонения и преследване, които понесъл от силните на деня и властващите несправедливо в държавата и клира на Църквата.

Светият отец понасял мъжествено страданията и изпитанията, вдъхновен от думите на св. ап. Павел, че „за обичащите Бога всичко съдейства към добро“ и „от любовта в Христа Исуса не може да ни отдели никака сила“ (Рим. 8:35-39) на земята. Към своите духовни чедра св. Йоан Златоуст често отпращал поучения за спасителната сила на съвършената християнска любов: „Като разбрахме от словото на апостола, казва светият отец, че нито мъченичеството, нито отказът от имуществото ще ни спаси, ако нямаме съвършената любов, то нека съхраним преди всичко любовта пред другите блага и добродетели“. Да съхраним любовта, напътства и всички нас светителят, „за да запазим чрез нея и другите блага, които са ни обещани и които ще постигнем с благодатта и човеколюбието на нашия Господ Исус Христос, Комуто принадлежи славата во веки веков. Амин!“

Доц. д-р Костадин НУШЕВ

Монашеско пострижение в Зографската св. обител

На 17 март, Неделя на Православието, в Зографската обител „Св. вмчк Георги Победоносец“ на Света гора Атонска ангелски чин прие нов монах. На Малкия вход на св. Литургия послушник Еленко, воден под мантия от своя духовен старец схимонах Николай, бе пострижен в монашески чин и прие името Спиридон.

Еленко Филипов Велков е роден в Пазарджик на 12 май 1976 г. Средното си образование завър-

шва в родния си град през 1995 г. На послушание в

Зографския манастир е от 30 юни 2017 г.

АМВОН

3 Неделя на Великия пост - Неделя Кръстопоклонна

† Траянополски епископ
ИЛАРИОН
(Доростолски митрополит)

Да понесем кръста си

„Който иска да върви след Мене, нека се отрече от себе си, да вземе кръста си и Ме последва“ (Марк. 8:34). С тези думи Господ Исус Христос се обръща към онези, които желаят да Го следват. Той призовава учени и неучи, бедни и богати, грешни и праведни, без да прави разлика в общественото положение на хората. Господ дойде и пострада за целия човешки род и прови безмерната Си любов към нас, грешните. Всички са призвани, но има свобода. Спасителят никого не принуждава. Той казва „който иска“, защото насила последователи не се печелят. Насила може да се отнеме нещо, но не и да се даде. Ценността на нравствения подвиг е в свободното следване на Христа.

Господ поставя три условия за тези, които пожелаят да Го следват, да поемат по пътя на спасението.

Първото условие е да се отречеш от себе си. Необходимо е самоотречение, за да се върви правилно по този път. Отричане от себелюбието, егоистично „аз“. Отричане от суетните желания, ламтеж за богатства, жажда за власт и от всяка страст, от всичко, което ни влече към греха.

Целта е свята – спасението на душата. Свети трябва да бъдат и средствата за постигането ѝ. Това са отричане от греховните ни наклонности и готовност за следване на доброто. Това означава да поведеш борбата със себе си, със страстите и похотите си. Победиши ги – ще удържиш най-голямата победа. За нас, които сме потънали в грехове, това не е лесно. Затова и св. ап. Павел от името на всички човещи с болка казва: „Не доброто, което искам, правя, а злото, което не искам, него върша“ (Рим. 7:19). Трудна ще бъде борбата ни със злото, но който идва при Господа и иска да бъде Негов ученик, трябва да възненавиди в живота си всичко онова, което го отдала от Бога, което е в противовес с евангелските заповеди. „Защото, каква е ползата за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си?“ (Мат. 16:26).

Второто условие за следване на Христа е човек „да вземе кръста си“. Някога осъдените на кръстна смърт е трябвало сами да носят оръдието на своето наказание – кръста. Това е колкото телесно, изнурително тегло, толкова и духовно изпитание. Но трябва с търпение да се понасят всички трудности и не-

годи, които животът предлага. А житийските кръстове са различни. Едни са по-тежки, други – по-леки. Едни са телесни немощи и болести, а други са неудачи в живота, вдовство, беднотия.

Вярата ни изисква да се носим кръстът на живота смирено, търпеливо, с молитвено призоваване на Божията помощ. Човек никога не бива да забравя призива на Исус Христос: „Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и Аз ще ви успокоя; вземете Моето иго върху си и се проучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си; защото игото Ми е благо, и бремето Ми леко“ (Мат. 11:28-30).

Ако човек понесе кръста на живота с мисълта, че това е негово бреме, негов дял, не ще се тежоти от тежестта му, както не се тежоти от тежестта на собственото си тяло. Ако на плещите ни сложат тежест от 30-40 килограма, ще се приведем. Ако товарът се увеличи – ще паднем под тази чужда тежест. Но тежестта на нашето тяло, която може да бъде много по-голяма, не усещаме. Защо? – Защото я чувстваме като свое собствено тегло. Тъй и за кръста на живота: ако се носи със съзнанието, че си е наш поради многото грехове, тогава с Божията благодатна подкрепа не ще се чувства тежестта му.

Третото условие за следване на Христа е неотклонно да вървим след Него. „Който иска... да вземе кръста си и Ме последва“ – казва Господ. Ние можем да понасяме тежестите на живота, да носим кръста си, но ако не вършим това в името на Исус Христос, навявайки се на Неговата помощ – не ще успеем. Целта ни трябва да бъде Спасителят Исус Христос и единението ни с Него. Ако в името на някоя друга идея, колкото и благородна да е тя, понасяме тежестите на живота, а не в името на Христа и Христовата любов, тогава нищо не ни ползва. Защото самонадеяността е пагубна и не води до добър край. Кръстоносенето, когато не е в името на Господа, не води до спасение.

За да бъде успешно носенето на кръста на живота, нужна е небесна подкрепа. Светият Кръст Христов благодатно подкрепя човека, затова нека отправяме благоговейен поглед към него. По-честите размисли върху кръстните страдания на Исус Христос облагородяват, превъзпитават човека. Нужно е по-често да заставаме в молитвен спасителен размисъл пред Разпятото на Христа, нашия Бог и Спасител, та, като се отречем от греха, с Негова помощ да вървим по пътя за спасението на душата си. Амин!

1993 г.

Ставроф. ик.
Димитър ЙОРДАНОВ

Кресту Твоему поклоняемся, Владико

В своята вековна практика светата Църква на третия неделя ден от Великия пост – Неделя Кръстопоклонна – изнася за поклонение св. Кръст. Велика и непостижима е тайната на Живоносния Кръст Господен! От дърво на проклятието и оръдие на най-позорно наказание (Втор. 21:23) двете напречни сковани греди станаха емблема на нова световна религия, спасително знаме на едно възродено общество, върховна светилия за християнското човечество (Втор. 10:1). Кръстът е израз и символ на безграничната Божия любов в света. „Бог толкоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен“ (Йоан. 3:16).

Кръстът е завършек и венец на Христовия изкупителен подвиг. Кръстът, пред който ние се покланяме и който целуваме, представлява всъщност огромният кръст на човешкия грях, който Христос с кървава пот изнесе на Голгота. Излязъл от ужаса на Голгота, Христовият кръст влезе в историята на християнското човечество като духовна строителна сила. Взехтен от тайната, величието и небесната красота на Кръста, св. ап. Павел го нарече „Божия сила и Божия премъдрост“ (1 Кор. 1:24).

Пътят на Кръста, пътят на страданията е път Божии. Христос зове Своите последователи да Го последват в този тесен, трънлив, но спасителен път (Мат. 7:14). Светлата Църква в литургийното евангелие за та-

зи неделя ни припомня заръката на Спасителя: „Който иска да върви след Мене, нека се отрече от себе си, да вземе кръста си и Ме последва“ (Марк. 8:34). Необходимо условие за достойно следване подир Христа е самоотречението. То е готовност за доброволна жертва заради любовта. То е отричане от света на греха и злото, чийто господар е сатаната (Йоан. 14:30).

Самоотречението е разпъване на плътта със страстите и похотите (Гал. 5:24). Св. ап. Павел заявява: „Разпнах се с Христа и вече не аз живея, а Христос живее в мене“ (Гал. 2:19-20). Предишният греховен човек трябва да умре за съблазните на света, та обновеният възроден човек – „новата твар“ (2 Кор. 5:17) – всецело да принадлежи на Христа, за да тържествува Божият Дух в света.

Християнството е религия на спасението чрез себеотричането и страданията. Животът се изгражда и цъфти по закона на жертвата и смъртта. По думите на Спасителя, „ако житното зърно паднало в земята, не умре, остава си само; ако ли умре, принася много плод“ (Йоан. 12:24).

Христос иска да Го следваме, като „вземем кръста си“ (Мат. 10:39; Мат. 16:24). Всеки има кръст в живота. Житийският кръст – това са земните тревоги, нещастия, скърби, сълзи, скъпи загуби. Този кръст е предсказан от Христос: „В света скърби ще имате; но дерзайте: аз победих света“ (Йоан. 16:33). Когато смирено стоим в подножието на Кръста Господен, ние мислим и за своя житийски кръст и търсим Божията помощ, за да го носим в Божие име достойно, изповеднически, спасително.

Неизмеримо е величието и обаянието на живоносния Кръст. Той се възпява като „пазител на цялата вселена“. Чрез Кръста вселената се превръща във величествен Божи храм. Кръстът е „красота на Църквата“. Има ли наистина в света по-висша красота от красотата на разпнатата на Кръста страдаща и жертвена Божия любов! Ние очичваме св. Кръст с цветята на ранната пролет. Голготският Кръст обаче бе обагрен с драгоценната кръв на Спасителя. Тази пречиста божествена кръв е най-пленителната му красота.

Велика е възраждащата и спасителна сила на Кръста! Погледна на Него с вяра и смирение разбойникът и получи рая (Лука. 23:42-43). Кръстът Господен озари сърцето на Савел, жестокия гонител на християните. Ревностен фарисей, дишащ ярост, Савел се отправя към Дамаск – крепост на вяра и благочестие – със смели планове да разори Църквата Божия (Деян. 9:1-18). Но става чудото на великия прелом. Огрян от Божията светлина, Савел ослепа за греха, за да прогледне за вярата. Пред вратите на Дамаск, в подножието на Кръста Христов, в скалата на вярата (Мат. 16:18) се разби корабът на неговата фанатична гордост и злоба. Останките от това благодатно коработрушение – немощният „избран Божий съд“ (Деян. 9:15) – богоозареният св. ап. Павел ще възрече вече с Божията благодат като нов възроден човек, за да стане от върл гонител на Христа един от най-великите апостоли на Църквата, който в мрежата на Евангелието улови целия тогавашен културен свят. И ние слушаме смирената изjava на този смел благовестник на вярата: „Всичко мога чрез Исуса Христа, Който ме укрепява“ (Филип. 4:13). „С благодатта на Бога съм това, което съм“ (1 Кор. 15:10). „А мене да ми не дава Господ да се хваля, освен с Кръста на Господа нашего Исуса Христа, чрез който за мене светът е разпнат и аз за света“ (Гал. 6:14).

Кръстът Христов благодатно преобрази и преподобна Мария Египетска. Неговите лъчи озариха порочното ѝ сърце. Тя завинаги напусна мрачните низини на греха. В продължение на 47 години сред пустинните пясъци зад река Йордан преп. Мария Египетска твори дивни подвизи и святост.

Кръстът Господен е свещената хоругва на християнина в битката с греха. През сиянието на Кръста ние виждаме света често пъти разпъван от противоречия, размирие и безлюбие, но винаги Кръстът Господен е дарявал на света обич, прошка и мир! От висотата на Кръста Христос вече двадесет века зове, привлича, утешава и спасява!

Кръстът Господен е пред нас. С жива вяра да му се поклоним. С любов и благодарност да целуем живоносните рани на разпнатия Спасител и да приемем освещаващата им сила за честит и плодороден християнски живот. И с гласа на светата Църква смирено да дропнем: „На Твоя Кръст се покланяме, Христе, и Твоето свято Възкресение възпяваме и славим!“ Амин.

1995 г.

ПОКЛОННИЧЕСКИ ПЪТУВАНИЯ

Скалната църква „Св. Андрей Първозвани“

Поклонение в Дервентския манастир и скалната църква „Св. Андрей Първозвани“ в Румъния

Малко след преминаването на сухопътната ни граница с Румъния ние, група поклонници от Добрич, пристигахме близо до границата между Северна и Южна Добруджа. Пътуваме успоредно на днешната ни граница с Румъния по хубав асфалтов път, а отляво просветва Дунав. Съвсем скоро спираме до манастира „Дервент“ в село Остров. В него се намира чудотворната икона на Пресвета Богородица.

Чудотворната икона е била собственост на една румънка, която, тръгвайки да се преселва в Северна Добруджа, спира на поклонение в манастира. Тогава иконата пожелала да остане в манастира.

В светата обител е имало четири големи каменни кръстове. Единият е пренесен от принцеса Мария в двореца в Балчик, а другият кръст се намира в ляво от църквата в манастира. На изток от манастира е третият кръст. Там има аязмо с лековита вода. Според преданието чудотворната течност бликва след като св. Андрей Първозвани удря с жезъла си на това място.

Дервентският манастир

Манастирът е красив, поддържан. В църквата на „Дервент“ има и чудотворен камък от първия храм, построен на това място преди две хиляди години. Вярващите коленичат пред този камък, докосват го и му изплакват болките си, молят се за здраве и разказват, че камъкът поемал болезните им и растял, а хората оздравявали.

Същия ден отиваме и до манастира, посветен на св. Андрей Първозвани, в село Йон Корвин. През 1940 г. там е открита пещерата, където апостолът е отседнал по време на своята проповед в областта Южна Скития. По време на Втората световна война пещерата е била затрупана, за да се запази. Днес манастирският комплекс ни впечатлява с големината и красотата си. Поклонихме се пред мощите на св. Андрей в пещерата. Тук е и характерният Х-образен кръст, на който е разгънат свети Андрей – първият ученик на Христа.

Ангел РАДИЛОВ

Във Варна ще се строи храм, посветен на св. Йоан Рилски

С благослението на Варненския и Великопреласки митрополит Йоан започва строителството на нова църква във Варна. Храмът ще бъде в чест на небесния покровител на българския народ – свети Йоан Рилски.

Парцел за изграждането на храма, който ще се намира в близост до Двореца на културата и спорта, е дарен безвъзмездно от Община Варна. Проектът за новия храм вече е одобрен от главния архитект на община Варна и предвижда строителство на еднокорабна еднокуполна църква с площ 150 кв. м. През 2016 г. е издадено и разрешение за строежа.

За строителството на църквата ще са необходими около 250 000 лева. Средствата се събират по банков път, чрез кутии за дарение и чрез предоставяне на материали – арматурно желязо, бетон, тухли и др.

Банкова сметка в лева:
IBAN: BG57UBBS 80021 0746 39340
BIC: UBBS BGSF Обединена Българска банка
Спомоществателите ще бъдат вписани в дарителската книга на храма.

За допълнителна информация:
0889 369 374, 0898245081, 0888 609 866,
0888 190 335

Изложба „Да бъде благословен хлябът и животът“

Регионалният исторически музей – София представи изложбата „Да бъде благословен хлябът и животът“.

Експозицията представя за първи път печатни за просфора и домашни обредни хлябове от частната колекция на Антоно Василев. В изложбата са включени и йерусалимски, шампи и икони.

Всички представени експонати са използвани

Откриването на изложбата бе уважено и от Негово Преосвещенство Велички епископ Сионий, игумен на Троянската света обител, и от архимандрит Василий, протосингел на Софийска света митрополия. На събитието присъстваха заместник-кметът на София г-н Тодор Чобанов и председателят на Съюза на колекционерите Марин Стефанов.

както в храма, така и в дома през втората половина на XVIII – средата на XX в.

Печатите за просфора и домашни обредни хлябове са изработени от различни материали: дърво, мрамор, алабастр, бронз.

Друг акцент в изложбата са йерусалимските (изображения върху платно), шампите (отпечатъци върху хартия) и иконите (използвани в бита). Те идват от Светите места, най-често в резултат на поклоннически пътувания. Впоследствие, попадайки в дома, йерусалимските се излагат в най-хубавата стая, а шампите заедно с иконите – в домашния иконостас, и са обект на особена почит.

С благослението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит на откриването на изложбата присъства Негово Преосвещенство Белогришки епископ Поликарп, викарий на Софийския митрополит.

Приветствия при откриването на изложбата отпратиха г-н Тодор Чобанов и авторът на изложбата г-н Антоно Василев.

Белогришкият епископ Поликарп поздравя автора на изложбата от името на Негово Светейшество и му пожела здраве и сили, за да запознава българина с духовните традиции, които са били дълбоко пропити в ежедневието на нашия народ, а това показва, че българинът е православен християнин не само номинално, но и по дух и истина, и трябва да предава тази духовна връзка и на идните поколения.

Изложбата включва съпътстващи събития под наслов „Колекционерство, изкуство и религиозна философия“.

Изложбата „Да бъде благословен хлябът и животът“ бе открита непосредствено преди големия християнски празник Благовещение и ще продължи до 30 юни.

Свещ. Костагин
ТрЕНЕВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2019 г.

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/987-56-11 / в. 131
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Каралмалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.